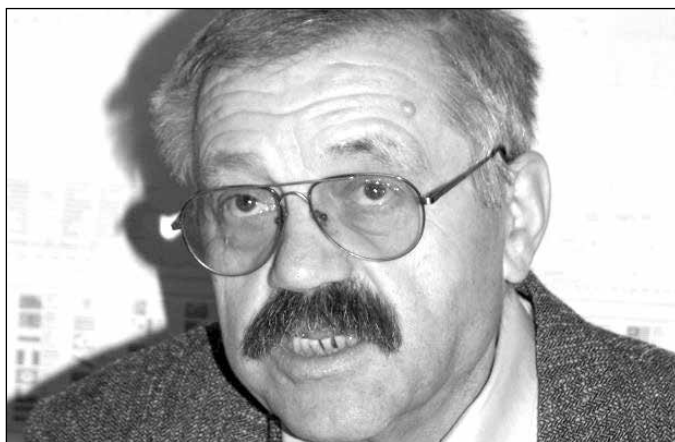

Marinko Zirdum (1940. – 2019.)

U Rastovači fra Grge Martića, pored Posušja u Hercegovini rođen je 28. siječnja 1940. Marinko Zirdum, od oca Ilije i majke Dome rođene Čutura. Uz Marinka u obitelji su bile tri sestre i dva brata. Teško je bilo tada znati da će se i Marinkove životne staze ispreplesti sa stazama fra Grge, njegova suseljanina, koji je često boravio u Đakovu kao gost biskupa Stossmayera.

Sretne dane ranog djetinjstva prekinuo je Drugi svjetski rat sa svojim pratiteljicama glađu i bijedom. Mlada obitelj odlazi u Slavoniju u selo Vukovec između Đakova i Našice. Marinkov otac Ilija bio je kao dječak u Velikoj Kopanici za vrijeme Prvog svjetskog rata, kada je fra Didak Buntić vodio akciju spašavanja hercegovačke djece. Ocu Iliji Slavonija nije bila nepoznata i ponovio je ono što je kao dječak proživio. Težak je život na ovim prostorima jer u razdoblju od 30 godina čovjek mora napustiti svoj zavičaj dva puta. Obitelj kasnije prelazi u Podgorač gdje Marinko završava četiri razreda osnovne škole. Peti razred morao je pohađati u Našicama. Svaki je dan zajedno sa dva dječaka pješačio u Našice i nazad. Predavači su mu bili gospođa i gospodin Abramović koji će poslije prijeći u Đakovo. Pri kraju prvog polugodišta

1951. obitelj se preselila u Đakovo gdje su u Ulici biskupa Mandića kupili kuću. Marinko je puno puta pričao kako se dolaskom u Đakovo preporodio jer je do škole trebalo jako malo hodati. U školi je postizao odlične rezultate. Hvalio se kako mu je likovni odgoj predavao slikar Franjo Arpad Mesaroš (njegova je slika zauzimala počasno mjesto u Marinkovoj kući). Isticao se u sportskim aktivnostima. Posebno je volio nogomet u školi i na ledini pored „Podružnice”. Imao je izvrsno pamćenje i uvijek je za svoj imendan Svijećnicu pričao kako su tada zime bile jake i sa puno snijega. Tako je godine 1954. bio na Svijećnicu takav snijeg da je na blagoslov svijeća došlo samo osmero vjernika. Naravno, jedan od njih bio je i naš Marinko. Sve to govori kakav je duh vladao u obitelji. Bio je prva generacija đakovačke Gimnazije. Rijetko se nađe čovjek koji je toliko volio svoje razredne kolege, i poticao njihovo okupljanje. Veliku ulogu u tom okupljanju imao je Marinko. Iz gimnazijskih dana rado se sjećao spomenutih Abramovića i profesora Borislava Milića - Bore. Često je pričao kako je dr. Ivan Ribar otkrivao ploču u spomen svojih sinova na zgradi „stare” Gimnazije 27. studenoga 1958. godine. Tada je s gimnazijalcima pjevao Internacionalu, a dirigirao je omiljeni prof. Boro Milić. Godine 1959. otkriven je spomenik Ivi Loli Ribaru u Malom parku. Marinko se sjećao kako je dr. Ribar čestitao Vanji Radaušu na uspješnom djelu, a gimnazijalci su pjevali Hej Slaveni i Lijepu našu. Ovo sam spomenuo zbog toga jer nije bilo našeg susreta pod konac njegova života da se nije govorilo o ta dva događaja.

Poslije mature 1960. Marinko se upisuje na Poljoprivredni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Profesori primjećuju njegove kvalitete i kao student poslan je na stručnu praksu u Švicarsku. Taj dio studija ostavio je na njega velik utisak. Uspješno je završio studij, a diplomu diplomiranog poljoprivrednog inženjera dobio je 29. srpnja 1964. Vojni rok odslužio je u Pivki, Slovenija.

I tada počinje njegovo „zlatno razdoblje”. Počinje raditi u PIK-u Đakovo. Volio je posao koji je radio i bio sretan u tom okruženju. Prvo radno mjesto bio je Štrosmajerovac. Kao mladi inženjer posjetio je SAD. Postaje upravitelj Topolika, ekonomije u Gorjanima. Pokušao je i vizualno napraviti ono što je vidio u SAD-u, uredili su ekonomiju u stilu američkog ranča. Još uvijek su tu ostali drvoredi topola i drvene obojane ograde.

Dana 26. prosinca 1970. sklopio je brak sa gospođom Božicom rođ. Herman. U braku su odgojili kćerku Mirelu i sina Ivana. Marinko je bio zahvalni sin svojim roditeljima i brižan otac svojoj djeci.

Kao obrazovani mladi čovjek uključio se i u društveni život grada. Rado je igrao nogomet u „Jedinstvu” i bio biran u upravu kluba. Obavljao je i službu predsjednika kluba. Marinko je bio organiziran i sistematičan čovjek i stručnjak. Te karakteristike primjećivali su ljudi njegove okoline pa je bio često izabiran na razne dužnosti. Svagdje je djelovao savjesno i odgovorno. Bio je član MH i u onim teškim trenucima sedamdesetih godina. Družeci se s njime, mislim da smijem reći, da je bio veliki rodoljub, ali i čovjek koji je sve narode poštivao i uvažavao. To potvrđuju i njegova prijateljstva s ljudima drugih vjera i nacija.

Bio je veliki stručnjak u svojoj struci i u drugom dijelu svog radnog vijeka bavio se sjemenarstvom, tj. proizvodnjom sjemenskog materijala. Oko sebe je često okupljao mlade kolege i neki se još uvijek sjećaju njegovih uputa i savjeta. Sjećaju se i savjeta kako piti vino: „Diviti se ljudskom radu koji je vino proizveo, njegovoj zlatnoj ili crvenoj boji, zvuku kucanja čašama i na kraju njegovom okusu.” Svi ga se oni rado sjećaju i Marinko je uvijek mogao doći na njihova vrata. To mu je omogućilo da uz njihovu pomoć spasi đakovački Ogranak MH kad je upao u poteškoće nakon obnove te potom i organizira Đakovačke susrete književnih kritičara.

S velikom radošću dočekao je stvaranje Republike Hrvatske. Odmah se uključio u obnovu Matice Hrvatske u Đakovu. Na žalost u tim euforičnim danima obnovljen je đakovački Ogranak, ali su u njegovu upravu došli ljudi koji nisu bili na visini zadatka te su financijski opteretili Ogranak. Bila je velika opasnost da Ogranak propadne, ali je Marinko uz pomoć svojih kolega iz bivšeg PIK-a spasio Ogranak. Zbog tih i drugih zasluga do smrti je ostao počasni predsjednik našeg Ogranka.

Bio je strastveni navijač „Hajduka” i svi pamte natpis na njegovom balkonu „Sretan ti rođendan Hajduče” (2011.).

Godine 2016. primio je Nagradu Grada Đakova. Zbog bolesti nije ju mogao osobno primiti, ali bio je radostan i sretan kao malo dijete. Meni će ostati zauvijek u sjećanju u svojoj radnoj sobi, u podrumu njegove kuće, okružen knjigama, slikama, reprodukcijama, papirima MH. Sve je bilo sistematično složeno i roku par sekundi našao je ono što je trebalo. Bio je okružen slikama iz cijele domovine. Bila je tu slika rodne kuće Grge Martića, Konavoska svadba, Dubrovnik, Zagreb, reklamni pano PIK-a Đakovo sa Šokcima i Šokicama u narodnoj nošnji. Ugodno sam se osjećao u tom ambijentu i u razgovoru s njime. Pamtim neke razgovore, npr. da je grožđe u Trnavi imalo

barem dva stupnja veći slador nego ono u Mandićevcu. Upamtio sam i da se u njegovom prisustvu ne može kritizirati niti hrvatska politika, umjetnost, niti kultura, ništa hrvatsko.

Zdravstveno stanje bivalo je sve teže, a zadnju godinu završio je i u bolesničkoj postelji. Uvijek bi rado pogledao *Vijenac* i *Hrvatsku reviju*. Za sve velike blagdane imao bi odgovarajuće ukrase: Betlehem za Božić, uskrsna jaja i naranče za Uskrs. Druženje s Marinkom jako me je obogatilo i puno sam naučio u razgovorima s njime. Veselio se svakoj izdanoj knjizi našeg Ogranka i pratio sve naše aktivnosti.

U vrućini žetvenih dana mjeseca srpnja, kada žitni klasovi pjevaju najljepšu pjesmu novoga kruha, Marinko nas je napustio 6. srpnja 2019. Nadamo se da je njegov životni klas spremljen u žitnicu njegova Gospodara i da je našao počinak i mir. Njegov lik nastojat ćemo zadržati u sjećanju i hvala mu za sve što je učinio.

Vlado Filić